

بررسی «فرهیختگان» نشان می‌دهد توزیع منابع عمومی در پرداخت تسهیلات مالی دانشجویان منطق مشخصی ندارد

سر دانشجوی دانشگاه آزاد بی‌کلاه‌ماند

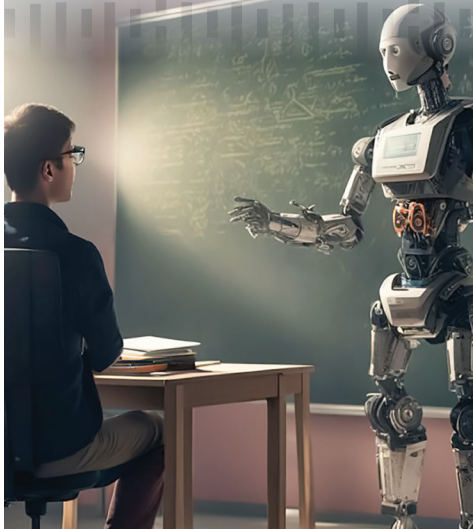
فرهیختگان

دانشگاه

چهارشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۴ | شماره ۵، ۴۴ | WWW.FDN.IR

دانشگاه‌ها با بهره‌مندی از ابزارهای هوش مصنوعی در فرایندهای آموزشی تحول ایجاد کردند

یادگیری روی مدار هوش مصنوعی

در همایش ملی هوش مصنوعی واحد تهران جنوب مطرح شد

پروژه‌های هوش مصنوعی وزارت نیرو به ۱۵ پروژه می‌رسد

هوش مصنوعی یکی از موضوعات مهم این روزهای فناوری است که تبدیل به بحث اصلی بسیاری از دانشگاه‌ها و مراکز مهم شده است. از این رو دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب با هدف ایجاد یک بستر علمی و تخصصی جهت اشتراک‌گذاری ایده‌ها، یافته‌ها و بررسی چالش‌های موجود در حوزه هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین، روز گذشته نخستین همایش ملی «هوش مصنوعی و پژوهش‌های نو ظهور: همگرایی انسان و سیستم‌های هوشمند» را با محورهای هوش مصنوعی دانش محور، هوش مصنوعی مسئله‌محور، هوش مصنوعی کاربردی و آینده‌پژوهی هوش مصنوعی برگزار کرد. همایشی که رویدادی مهم برای تبادل آخرین دستاوردها و ایده‌ها در حوزه هوش مصنوعی و پژوهش‌های نو ظهور محسوب می‌شود.

این مراسم با حضور سیدعظیم حسینی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، سیده‌مهدی علم‌خواه رئیس دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب، عاصمه‌قاسمی مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده، راضیه‌فرانکیش معاون فناوری و پژوهش دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب، سیدعباس جعفری مشاور هوش مصنوعی معاون تحقیقات و فناوری وزیر نیرو، احمد حیدری معاون حقوقی و امور مجلس صداوسیما، محسن امینی مدیرکل برنامه و بودجه دانشگاه آزاد و علی هارون آبادی رئیس دانشکلانگان هوش مصنوعی، در سالن کنفرانس وزارت نیرو برگزار شد که در این گزارش به مشروح این همایش پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

یکی از مراکز علمی کشور در حوزه هوش مصنوعی هستیم

سیدعظیم حسینی، رئیس دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب در نخستین همایش ملی «هوش مصنوعی و پژوهش‌های نو ظهور: همگرایی انسان و سیستم‌های هوش مصنوعی» با اشاره به اهمیت پژوهش‌های مرتبط با هوش مصنوعی، دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب را به عنوان یکی از اولین مراکز علمی کشور در حوزه هوش مصنوعی معرفی کرد و گفت: «مقام معظم رهبری در سخنرانی‌های خود تأکید زیادی بر لزوم توجه به هوش مصنوعی داشتند و همین طور دکتر طهرانیچي نیز در سخنان خود به این موضوع اشاره کرده‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان یکی از اولین دانشگاه‌ها موفق به دریافت مجوز برای توسعه پژوهش‌ها در این حوزه شده و ما همکاری‌های خوبی با سازمان‌های مختلف در این زمینه داریم.»

حسینی به پیشرفت‌های دانشگاه آزاد در این زمینه اشاره و اضافه کرد: «سیاست‌های دانشگاه آزاد اسلامی براساس این است که از دانایی به سمت توانایی حرکت کنیم و فعالیت‌های علمی و پژوهشی خود را در این راستا گسترش دهیم. هدف ما در این همایش‌ها و مراسم این است که بتوانیم با استفاده از علم و پژوهش‌های تخصصی، به حل مسائل کشور کمک کنیم.»

هوش مصنوعی فقط یک ابزار برای حل مسائل نیست

عاصمه‌قاسمی، مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده نیز در این همایش طی سخنانی بر لزوم فرهنگ‌سازی در حوزه هوش مصنوعی تأکید کرد و گفت: «فناوری تنها یک ابزار نیست؛ بلکه فرهنگ‌سازی پیرامون آن امری ضروری است. در گذشته در مواجهه با فناوری‌ها این نکته را نادیده گرفتیم و دچار آسیب‌های جدی شدیم. به عنوان مثال، زمانی که از گوشی‌های هوشمند خوشحال بودیم، به سرعت به آسیب‌هایی رسیدیم که در عرصه جامعه، فرهنگ، اقتصاد و دیگر حوزه‌ها تأثیرگذار بودند.» او با بیان اینکه هوش مصنوعی باید با دقت و تدبیر مورد بررسی قرار گیرد، افزود: «امروزه باید توجه داشته باشیم که هوش مصنوعی فقط یک ابزار برای حل مسائل نیست؛ بلکه باید بررسی کنیم که این فناوری چه تأثیری بر فرهنگ، سبک زندگی، تحصیلات و کار ما می‌گذارد.»

مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده، با اشاره به اهمیت توجه به ابعاد مختلف هوش مصنوعی، عنوان کرد: «با توجه به رویکرد مسئله‌محور دانشگاه آزاد، توجه به پژوهش‌های فناوری

به ویژه هوش مصنوعی ضروری است. این امر باید در دستور کار قرار گیرد و همایش‌های مختلف فرصتی مناسب برای بحث و گفت‌وگو در این حوزه فراهم می‌آورد. امیدواریم که هوش مصنوعی همانند برخی از فناوری‌های گذشته که به جای پیشرفت، آسیب‌هایی به جامعه وارد کرد، باعث ایجاد مشکل نشود. این فناوری باید به گونه‌ای مورد بررسی قرار گیرد که بتواند ابعاد مختلف آن به درستی تحلیل و کاربردهای آن به‌طور صحیح هدایت شود.» او در ادامه اظهار کرد: «هر فناوری تنها یک ابزار علمی نیست. در جامعه‌شناسی می‌گوییم که هر فناوری یک پدیده اجتماعی است. بنابراین، هوش مصنوعی نیز باید از منظر اجتماعی مورد توجه قرار گیرد. این فناوری باید در کنار کاربردهای علمی خود، پیامدهای اجتماعی و فرهنگی آن نیز بررسی شود.» قاسمی در پایان گفت: «هدف این است که در کنار بررسی کاربردهای هوش مصنوعی، پیامدهای آن در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نیز مدنظر قرار گیرد. به‌طور خاص، باید به تأثیرات آن بر جامعه و نحوه هماهنگی دانشگاه‌ها با جامعه در این حوزه توجه کنیم.»

پذیرش ۲۳۴ مقاله در همایش هوش مصنوعی

راضیه فرانکیش، معاون فناوری و پژوهش دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب نیز در این همایش با اشاره به اینکه هدف اصلی این نمایش ایجاد بستری برای تبادل نظر میان متخصصان و فعالان حوزه‌های مختلف هوش مصنوعی است، گفت: «این کارگروه به محورهای پژوهش، آمار مقالات، رسانه‌های پژوهشی و با هدف شناسایی و حل چالش‌های مرتبط با عرصه‌های مختلف هوش مصنوعی در کشور برگزار می‌شود. امیدواریم بتواند زمینه‌ساز فعالیت‌های بیشتر در دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و صنایع شود.»

فرانکیش در ادامه افزود: «هوش مصنوعی به عنوان یکی از فناوری‌های تحول‌آفرین عصر جدید در تمامی ابعاد زندگی بشر نفوذ کرده است. از صنعت و اقتصاد گرفته تا آموزش و بهداشت، در همه این حوزه‌ها رد پای هوش مصنوعی دیده می‌شود. همین ضرورت باعث شد دانشگاه آزاد اسلامی تصمیم به برگزاری این همایش تخصصی بگیرد.» او با اشاره به محورهای پژوهش، آمار مقالات، رسانه‌های کرد: «در مجموع ۲۲۴ مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شد که پس از داوری‌های سخت‌گیرانه توسط اساتید برجسته سراسر کشور، ۲۳۴ مقاله پذیرش شد. از این میان، تنها ۳۱ مقاله برای ارائه به‌صورت سخنرانی انتخاب شدند و سایر مقالات به‌صورت پوستر ارائه خواهند شد. مقالات برگزیده در قالب سخنرانی و پوستر و به دوزبان فارسی و انگلیسی ارائه می‌شوند.»

معاون پژوهش دانشگاه آزاد تهران جنوب در آخر اظهار کرد: «دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب با دارا بودن مراکز تحقیقاتی فعال، دانشکده‌های تخصصی و اساتید مجرب در حوزه‌های مرتبط با هوش مصنوعی، آماده همکاری گسترده با صنایع، مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌هاست.»

تحول دیجیتال در صنعت آب و برق یک ضرورت است

سیدعباس جعفری، مشاور هوش مصنوعی معاون تحقیقات و فناوری وزیر نیرو نیز در نخستین همایش ملی «هوش مصنوعی و پژوهش‌های نو ظهور: همگرایی انسان و سیستم‌های هوش مصنوعی» با اشاره به اهمیت کاربرد هوش مصنوعی در صنعت و اثرات آن بر امنیت ملی و پایداری زیستی و چالش‌های پیچیده وزارت نیرو، گفت: «وزارت نیرو به عنوان یکی از ارکان زیرساختی کشور با مشکلات مختلفی مواجه است؛ از جمله محدودیت منابع، تغییرات اقلیمی، تهدیدهای امنیتی سایبری و فشار برای بهره‌برداری بیشتر از منابع با استفاده از کمترین امکانات. در چنین شرایطی، دیگر نمی‌توان به ابزارهای سنتی برای مدیریت مؤثر این مسائل اتکا کرد. هوش مصنوعی در حل این چالش‌ها بسیار اهمیت دارد و به ما این امکان را می‌دهد که با استفاده از داده‌ها، تصمیمات دقیق‌تر، سریع‌تر و معطلف‌تری اتخاذ کنیم.» او در ادامه وزارت نیرو را یکی از دستگه‌های پیشرو در این حوزه خواند و افزود: «وزارت نیرو با

استفاده از آمار و اطلاعات موجود، همواره تلاش کرده‌بپروژه‌های چشمگیری در این زمینه داشته باشد. پیش از اعلام سند ملی هوش مصنوعی کشور توسط ریاست جمهوری، وزارت نیرو با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، سند هوش مصنوعی خود را منتشر کرد. این سند در تاریخ ۲۰ آبان ۱۴۰۳ به امضای دکتر علی‌آبادی وزیر محترم رسید و وزارت نیرو به عنوان اولین وزارتخانه‌ای شناخته شد که سند هوش مصنوعی مخصوص به خود را دارد. در این سند، اولویت‌هایی مانند بهره‌وری، اقتصاد دیجیتال، مدیریت و تحلیل وقایع اقلیمی و حفاظت از منابع به‌طور واضح مشخص شده است. ما از دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور انتظار داریم که این سند را به عنوان یک ملایک برای برنامه‌ریزی‌ها و پژوهش‌های خود در نظر بگیرند. این سند به تمامی دانشگاه‌ها، وزارت‌خانه‌ها، واحدهای دانش بنیان و پارک‌های فناوری ارسال شده است تا همکاری‌ها در این حوزه گسترش یابد.»

او در ادامه در خصوص برنامه‌ها و پروژه‌های وزارت نیرو در حوزه هوش مصنوعی گفت: «وزارت نیرو در حوزه هوش مصنوعی برنامه‌های آموزشی دارد. هدف ما این است که تا پایان سال ۱۴۰۷، ۳۶۲۰۰۰ ساعت آموزش در زمینه هوش مصنوعی برای جامعه دانشگاهی فراهم کنیم. در همین راستا، بالغ بر ۱۴۷ طرح پژوهشی با اعتباری بالغ بر ۸۵۶ میلیارد تومان برنامه‌ریزی شده است. در سال اول، ۲۰۰ میلیارد تومان برای این طرح‌ها هزینه شده است و در حال حاضر، در چند ماه اخیر، بالغ بر ۸۳۸ میلیارد تومان تخصیص منابع داده‌ایم. نگاه ما به این پروژه‌ها مشارکتی است، نه بیمانکاری و هدف ما تنها خرید محصول نیست.» او با اشاره به اینکه وزارت نیرو برنامه دارد تا پایان ۱۴۰۷، ۳۵ رویداد در حوزه هوش مصنوعی برگزار کند، اظهار کرد: «ما با کارگروه‌های بین‌المللی همکاری‌های گسترده‌ای داریم و برنامه‌های مشخصی برای توسعه این همکاری‌ها تصویب شده است.»

جعفری با تأکید بر لزوم گسترش داده‌های باز در کشور گفت: «یکی از مشکلات موجود در بسیاری از دستگه‌ها، عدم استفاده از داده‌های باز است. وزارت نیرو در این زمینه پیشگام است و اولین وزارتخانه‌ای است که ستاد هوش مصنوعی را با ریاست معاون تحقیقات و فناوری تشکیل داده است. این کارگروه به حضور مدیران ارشد حوزه فناوری اطلاعات و وزارت نیرو، جلسات متعدد برگزار کرده و پروژه‌های هوش مصنوعی صنعت را تحت نظارت دارد.» او در ادامه تصریح کرد: «در سال گذشته، ۱۸ پروژه هوش مصنوعی در وزارت نیرو اجرا شده است که نتایج آن‌ها منتشر شده و فرم ارزیابی برای آن‌ها تدوین شده. در این پروژه‌ها، توجه ویژه‌ای به الگوریتم‌ها شده است. در سال گذشته، وزارت نیرو بالغ بر ۱۸ هزار نفر ساعت آموزش در حوزه هوش مصنوعی به مدیران و کارکنان خود ارائه داده و این آموزش‌ها به ویژه در بخش‌های برق حرارتی، آب و تولید انتقال صورت گرفته است.»

جعفری در ضمن درخواست از دانشگاه‌ها و دانشجویان برای مشارکت بیشتر، عنوان کرد: «ما تمنا داریم که دانشگاه‌ها از این اسناد استفاده کنند. در پروژه‌ها سرمایه‌گذاری کنند و نگاه‌های مشارکتی داشته باشند. وزارت نیرو و پروژه‌های پیش‌رانی دارد که به داده‌های مهم و تأثیرگذاری در کشور تبدیل خواهند شد. من به عنوان رابط وزارت نیرو با دانشگاه‌ها، به ویژه با دانشگاه خواجه نصیر که به نیابت از معاونت علمی و فناوری وزارت نیرو در حوزه هوش مصنوعی فعالیت می‌کند، اعلام آمادگی می‌کنم تا همکاری‌های بیشتری در این زمینه صورت گیرد.» او در آخر گفت: «وزارت نیرو گام‌های اولیه را در پروژه‌های هوش مصنوعی برداشته است. از شهادت می‌کنیم تا کنار ما باشید و با ارائه کمک‌های علمی خود، این پروژه‌ها را به نتیجه برسانید. از جمله این پروژه‌ها می‌توان به پیش‌بینی تولید نیروگاه‌های کشور، اتاق کنترل توربین گازی هوشمند و امکان‌سنجی پیداسازی مدل بارش و رواناب اشاره کرد. تا پایان اردیبهشت‌ماه، تعداد پروژه‌های هوش مصنوعی وزارت نیرو به ۱۵ پروژه خواهد رسید. این پروژه‌ها در راستای تحقق اهداف وزارت نیرو در زمینه تحول دیجیتال و هوش مصنوعی هستند. تحول دیجیتال در صنعت آب و برق دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت است. در این مسیر، هوش مصنوعی به عنوان یک راهکار اساسی عمل خواهد کرد. اما برای تحقق این تحول، حضور دانشجویان، اساتید و نخبگان دانشگاهی ضروری است.»

چه خبر از دانشگاه

آغاز همکاری علمی دانشگاه آزاد اصفهان و دانشگاه قفقاز گرجستان هیئت دانشگاه قفقاز گرجستان به ریاست دکتر کاخا شینگلیا در راستای گسترش همکاری‌های بین‌المللی از دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان) بازدید کرد و تفاهم‌نامه‌ای برای توسعه همکاری‌های علمی در حوزه‌های کشاورزی، هوش مصنوعی و تبادل دانشجو و استاد به امضا رسید.

این بازدید با هدف ایجاد تعاملات علمی و پژوهشی پایدار میان دو دانشگاه برگزار شد. پیام نجفی، رئیس دانشگاه آزاد اصفهان، در نشست مشترک با هیئت گرجستانی، ضمن خوش‌آمدگویی، این دانشگاه را یکی از مراکز پیشرو در حوزه کشاورزی معرفی کرد و از ظرفیت‌های مزرعه تحقیقاتی، واحد دامپروری و تولید بذر و فرآورده‌های لبنی سخن گفت. وی بر اهمیت همکاری در زمینه‌های کشاورزی هوشمند، هوش مصنوعی، تبادل دانشجو و برگزاری کارگاه‌های آموزشی بین‌المللی تأکید کرد.

کاخا شینگلیا، رئیس دانشگاه قفقاز و شورای اعتباربخشی مؤسسات آموزش عالی گرجستان، ضمن ابراز همدردی با حادثه اخیر آتش‌سوزی در بندرعباس، از سابقه فعالیت دانشگاه قفقاز از سال ۱۹۸۹ و توانمندی‌های آن سخن گفت. وی با استقبال از همکاری در حوزه‌های پیشنهادی، خواستار راه‌اندازی دوره‌های آموزش زبان فارسی برای دانشجویان و اساتید این دانشگاه شد. صیرفیان، رئیس دانشکده بین‌الملل دانشگاه آزاد اصفهان، با تأکید بر اجرایی شدن تفاهم‌نامه، اظهار داشت: «این سند نباید صرفاً روی کاغذ بماند؛ ما برای عملیاتی شدن پروژه‌های مشترک در بالاترین سطح برنامه‌ریزی کرده‌ایم.» وی همچنین از ظرفیت رشته‌های کشاورزی در مقاطع تحصیلات تکمیلی و آمادگی برای اجرای پروژه‌های کشاورزی هوشمند و هوش مصنوعی خبر داد.

توسعه آموزش‌های مهارتی زندان‌های گیلان با مشارکت دانشگاه آزاد

در نشست سرپرست زندان‌های استان گیلان و رئیس دانشگاه آزاد استان در خصوص توسعه آموزش‌های مهارتی زندان‌های گیلان با مشارکت دانشگاه آزاد گیلان تأکید شد. ملکی چوبری، رئیس دانشگاه آزاد استان گیلان در این نشست گفت: «دانشگاه آزاد استان گیلان با داشتن بالغ بر ۴۲ هزار دانشجو، بزرگ‌ترین دانشگاه حضوری استان بوده که در حال خدمات‌دهی به آموزش فرزندان این استان است.»

وی افزود: «دانشگاه آزاد یک دانشگاه اجتماعی است و با داشتن ظرفیت‌های بالقوه خود، دانش خود را در اختیار جامعه قرار می‌دهد و نگاهی برای حل مسئله دارد و می‌تواند به عنوان اتاق فکر و اجرا در کنار سازمان زندان‌های استان باشد.» ملکی چوبری در خصوص اجرای پروژه‌های مشترک پژوهشی میان دانشگاه آزاد گیلان و اداره کل زندان‌ها اظهار کرد: «استفاده از علوم تغذیه، هوش مصنوعی و داده‌کاوی در ارتقای نظام اصلاح و تربیت و با ایجاد اتاق‌های فکر، مراکز مشاوره حقوقی و روان‌شناسی و بهره‌گیری از توانمندی‌های ورزشی و پژوهشی، می‌توان اقدامات مؤثری در زمینه توانمندسازی زندانیان و خانواده‌های آن‌ها به انجام رساند.»

رئیس دانشگاه آزاد استان گیلان با تأکید بر اهمیت تغذیه در بهبود شاخص‌های روان‌شناختی و رفتاری زندانیان، تأکید کرد: «تحقیقات علمی نشان می‌دهند که طراحی علمی ترکیب وعده‌های غذایی و اصلاح ساختار تغذیه، می‌تواند در تنظیم خلق‌وخو، کاهش تنش‌های روانی و مدیریت رفتارهای پرخطر بسیار مؤثر باشد.»

در ادامه حمید و سکوینی نیز با اشاره به نقش فناوری در ارتقای نظام اصلاح و تربیت، بیان کرد: «با استفاده از ظرفیت‌های هوش مصنوعی می‌توان تحلیل‌های رفتاری دقیق‌تری انجام داد. از جمله پردازش داده‌های حرکتی با دوربین‌های هوشمند، تدوین رژیم‌های تغذیه‌ای مبتنی بر رفتار و شخصیت‌سنجی دقیق‌تر زندانیان جهت ارائه برنامه‌های اصلاحی هدفمند.» سرپرست زندان‌های گیلان افزود: «با بهره‌گیری از الگوریتم‌های یادگیری ماشین، امکان پیش‌بینی الگوهای رفتاری و تدوین برنامه‌های تربیتی و آموزشی متناسب فراهم می‌شود. همچنین کاهش هدررفت منابع و افزایش بهره‌وری در حوزه تغذیه نیز از اهداف مهم این رویکرد است.» و سکوینی همچنین از توسعه آموزش‌های مهارتی مانند دوره‌های حرفه‌ای آشپزی و اشتغال در بخش‌های تولیدی با مشارکت دانشگاه خبر داد و آن را گامی مؤثر در فرایند بازاجتماعی شدن زندانیان دانست.»